

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 10 maj 2007*

I mål C-508/04,

angående en talan om fördragsbrott enligt artikel 226 EG, som väckts den 8 december 2004,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av M. van Beek och B. Schima, båda i egenskap av ombud, biträdda av M. Lang, Rechtsanwalt, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Österrike, företrädd av E. Riedl och H. Dossi, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: tyska.

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna R. Silva de Lapuerta (referent), G. Arestis, J. Malenovský och T. von Danwitz,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

och efter att den 11 januari 2007 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Europeiska gemenskapernas kommission har yrkat att domstolen skall fastställa att Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1, 6.1–6.4, 7, 11, 12, 13, 15, 16.1 och 22 b i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, s. 7; svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 0114) (nedan kallat direktivet).

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

2 Artikel 1 i direktivet innehåller ett antal definitioner, däribland

”...

e) *en livsmiljös bevarandestatus*: summan av de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion samt de typiska arternas överlevnad på lång sikt inom det territorium som anges i artikel 2.

En livsmiljös bevarandestatus anses 'gynnsam' när

— dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande, och

— den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga för att den skall kunna bibehållas på lång sikt finns, och sannolikt kommer att finnas under en överskådlig framtid, och

— bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam enligt definitionen i i.

...

g) *arter av gemenskapsintresse*: arter för vilka något av följande gäller inom det territorium som anges i artikel 2:

i) De är hotade; undantag görs dock för arter vilkas naturliga utbredningsområde är av marginell storlek i det territoriet och som inte är hotade eller sårbara inom den västra palearktiska regionen.

ii) De är sårbara, dvs. de anses sannolikt kunna övergå till kategorin av hotade arter i en nära framtid, om de faktorer som orsakar hotet fortsätter att verka.

iii) De är sällsynta, dvs. de förekommer i små populationer som inte för närvarande är hotade eller sårbara men som riskerar att bli det. Dessa arter finns inom begränsade geografiska områden eller är glesl spridda över en större yta.

iv) De är endemiska och kräver särskild uppmärksamhet på grund av den speciella karaktären hos sin livsmiljö eller de möjliga följderna som exploatering av dem kan ha för deras livsmiljö eller för deras bevarandestatus.

Dessa arter finns förtecknade eller kan komma att förtecknas i bilaga 2 och/eller bilaga 4 eller 5.

h) *prioriterade arter*: de arter som avses i g) i och för vilkas bevarande gemenskapen har ett särskilt ansvar med hänsyn till den andel av deras naturliga utbredningsområde som ligger inom det territorium som anges i artikel 2. Dessa prioriterade arter är markerade med en asterisk (*) i bilaga 2.

i) *en arts bevarandestatus*: summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer inom det territorium som anges i artikel 2.

Bevarandestatusen anses 'gynnsam' när

- uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö, och

- artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och

- det finns, och sannolikt kommer att fortsätta att finnas, en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

...

- 1) *särskilt bevarandeområde*: ett område av gemenskapsintresse som medlemsstaterna har utsett genom lagar och andra författningar eller genom avtal, och där nödvändiga åtgärder genomförs för att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos livsmiljöerna eller populationerna av de arter för vilka området utsetts."

- 3 Enligt artikel 6.1 i direktivet skall "[f]ör de särskilda bevarandeområdena ... medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för bevarande, vilket om så krävs innefattar utarbetande av lämpliga skötsel- och förvaltningsplaner särskilt för områdena eller integrerade i andra utvecklingsplaner, samt lämpliga lagar och andra författningar eller avtal, som motsvarar de ekologiska behoven hos de livsmiljötyper i bilaga 1 och de arter i bilaga 2 som finns i områdena".

- 4 I artikel 6.2 i direktivet föreskrivs att "[m]edlemsstaterna skall i de särskilda bevarandeområdena vidta lämpliga åtgärder för att förhindra försämring av livsmiljöerna och habitaterna för arterna samt störningar av de arter för vilka områdena har utsetts, om sådana störningar kan ha betydande konsekvenser för målen med ... [direktivet]".

- 5 I artikel 16.1 i direktivet föreskrivs:

"Förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde, får medlemsstaterna göra undantag från bestämmelserna i artiklarna 12–14 samt 15 a och b av följande anledningar:

- a) För att skydda vilda djur och växter och bevara livsmiljöer.

- b) För att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten och andra typer av egendom.

 - c) Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet, eller av andra tvingande orsaker som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön.

 - d) För forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering och återinförsel av dessa arter och för den uppfödning som krävs för detta, inbegripet artificiell förökning av växter.

 - e) För att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.”
- 6 I artikel 22 b i direktivet anges att medlemsstaterna skall ”[s]äkerställa att avsiktligt införande i naturen av arter som inte är inhemska på deras territorium regleras på så sätt att varken livsmiljöerna i sitt naturliga utbredningsområde eller inhemska vilda djur och växter tar skada och, om de anser det nödvändigt, förbjuda detta införande”.

Bestämmelserna i de olika österrikiska delstaternas lagar och andra författningar vars överensstämmelse med bestämmelserna i direktivet har ifrågasatts

Delstaten Niederösterreich

7 Följande bestämmelser har ifrågasatts. 95 § i Niederösterreichs jaktlag (Niederösterreichisches Jagdgesetz 1974, LGBl. (Niederösterreich) nr 76/74) (nedan kallad Nö JagdG), 9 § 5 punkten, 17 § 5 punkten, 20 § 4 punkten och 21–22 §§ i Niederösterreichs naturskyddslag (Niederösterreichisches Naturschutzgesetz 2000, LGBl. (Niederösterreich) nr 87/00) (nedan kallad Nö NSchG).

8 I 95 § Nö JagdG föreskrivs följande:

”1. Alla icke selektiva jaktmetoder är förbjudna. Det är i synnerhet förbjudet att:

...

3) Jaga på natten, det vill säga under den period som inleds 90 minuter efter solnedgången och avslutas 90 minuter före soluppgången. Förbudet gäller inte jakt på vildsvin och rovdjur, tjäder, orre, vildgås, vildand och morkulla.

4) I syfte att fånga eller död[a] vilt använda anordningar för belysning av målet, med undantag för mobila lampor, artificiella ljuskällor, såsom apparater med infraröda strålar, apparater med elektroniskt sikte, nattniktsmedel med elektronisk bildförstärkare eller bildomvandlareutrustning, såsom förstärkare av omgivande ljuskällor.

...

8) Som levande lockbete använda blindade eller lemlästade djur eller som lockbete använda nedsövda djur, använda bandspelare, elektriska och elektroniska anordningar med förmåga att döda eller förlama, använda speglar och andra bländande anordningar, sprängämnen eller icke selektiva nät samt gasning eller utrökning.

9) Jaga fjädervilt med snaror, lim, krokare, nät eller fallor.

10) Jaga från luftfarkoster, motorfordon i rörelse eller båtar som kan uppnå en hastighet på över 5 km/h.

...”

9 I 9 § Nö NSchG föreskrivs följande:

”...

2. ... följande beteckningar används med de betydelser som här anges:

...

6) [E]n livsmiljös bevarandestatus: summan av de faktorer som påverkar en livsmiljö och dess typiska arter och som på lång sikt kan påverka dess naturliga utbredning, struktur och funktion samt de typiska arternas överlevnad på lång sikt.

7) [P]rioriterade arter: de vilda djur och växter för vilkas bevarande gemenskapen har ett särskilt ansvar och som är markerade med en asterisk (*) i bilaga 2 till 'livsmiljödirektivet'.

8) [E]n arts bevarandestatus: summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer.

9) [B]evarandemål: säkerställa att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls eller återställs hos sådana livsmiljöer som avses i bilaga 1 till 'livsmiljödirektivet', hos

sådana vilda djur och växter som avses i bilaga 2 till detta direktiv och som förekommer inom ett område av gemenskapsintresse, och hos sådana fågelarter som finns förtecknade i bilaga 1 till 'fågeldirektivet' samt dem som avses i artikel 4.2 i nämnda direktiv, och som förekommer inom ett europeiskt bevarandeområde för fåglar och deras livsmiljöer.

3. Delstatsregeringen skall genom förordning klassificera de områden som avses i punkt 1 som särskilda bevarandeområden kallade 'europeiska bevarandeområden'. I synnerhet kan redan existerande natur- och landskapsskyddsområden i regionen klassificeras som europeiska bevarandeområden.

4. I den förordning som antas med stöd av punkt 3 anges gränserna för bevarandeområdet, det konkreta skyddsföremålet, i synnerhet prioriterade livsmiljötyper och prioriterade arter, bevarandemålen samt, i förekommande fall, de skyldigheter och förbud som är nödvändiga för att uppnå en gynnsam bevarandestatus. I synnerhet skall åtgärder som kan förstöra bevarandeområdet eller dess beståndsdelar eller märkbart påverka området i fråga eller dess beståndsdelar vara förbjudna. Strängare skyddsåtgärder i denna lag berörs inte.

5. Lämpliga underhålls-, utvecklings och bevarandeåtgärder (förvaltningsplan), såväl offentliga som privata, skall i förekommande fall vidtas i de europeiska bevarandeområdena, i enlighet med de ekologiska krav som gäller för de livsmiljöer och arter i bilaga 1 respektive bilaga 2 till 'livsmiljödirektivet' samt fågelarter i bilaga 1 till 'fågeldirektivet' som förekommer i dessa områden. Åtgärderna skall, i den mån de påverkar planeringen av området, anmälas till den rådgivande kommittén för markplanering, med undantag för åtgärder som rör förvaltningen av europeiska bevarandeområden.

6. Delstatsregeringen övervakar och dokumenterar livsmiljöernas, de vilda djurens och växternas bevarandestatus. Regeringen skall då fästa särskilt avseende vid prioriterade livsmiljöer och prioriterade arter.”

10 I 17 § Nö NSchG föreskrivs följande:

”...

5) För odling och främjande av icke inhemska och för området icke anpassade växter samt införande och främjande, på oinhägnade områden, av icke inhemska djur krävs tillstånd av delstatsregeringen. Tillstånd beviljas inte om de inhemska och anpassade populationerna, de naturliga egenskaperna (genetiska) hos de inhemska djuren och växterna eller landskapets skönhet och karaktär långsiktigt påverkas.”

11 I 20 § Nö NSchG föreskrivs följande:

”...

4) Delstatsregeringen kan bevilja undantag ..., ”särskilt för vetenskapliga syften och utbildningsändamål”, när det saknas anledning att frukta att skyddade vilda växter och djur utsätts för fara. Tillståndet skall alltid innehålla uppgift om:

1. Vilka arter som berörs av undantagen.

2. Vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångst eller dödande.

3. Vilka kontroller som skall göras.”

¹² I 21 § Nö NSchG föreskrivs följande:

”1. Med förbehåll för särskilda regler i bestämmelserna i denna lag eller i administrativa förordningar och beslut som antagits med stöd av dessa, berörs i princip inte åtgärder som vidtas i samband med kommersiell markanvändning Denna undantagsbestämmelse är inte tillämplig vid avsiktlig påverkan på skyddade växter och djur eller på skyddade livsmiljöer, eller när utrotningshotade växter och djur påverkas av nämnda åtgärder.

2. Med förbehåll för särskilda regler i bestämmelserna i denna lag eller i administrativa förordningar och beslut som antagits med stöd av dessa, berörs i princip inte åtgärder som vidtas i samband med modernt och hållbart jord- eller skogsbruk ... Denna undantagsbestämmelse är inte tillämplig vid avsiktlig påverkan på skyddade växter och djur eller skyddade livsmiljöer, eller när utrotningshotade växter och djur påverkas av nämnda åtgärder.

3. Jord- och skogsbruk anses modernt och hållbart när, i ett jordbruks- eller skogsbruksföretag, syftet med verksamheten är att producera eller erhålla växt- eller djurprodukter enligt gängse metoder i en region och vid ett visst tillfälle eller enligt traditionella metoder, och detta bruk, som är anpassat till naturliga förhållanden,

långsiktigt säkerställer stabiliteten i ett väl fungerande system utan att förbruka grundförutsättningarna för produktionen och på ett otillbörligt sätt belasta natur och landskap.”

13 I 22 § Nö NSchG föreskrivs följande:

”1. Delstaten Niederösterreich kan, i stället för att låta offentliga myndigheter tillvarata miljöintressen eller som komplement till ett sådant tillvaratagande, ingå civilrättsliga avtal i syfte att uppnå naturskyddsmål, särskilt med avseende på bevarande, skötsel, skydd för och utveckling av platser som är värdefulla i naturskyddshänseende eller viktiga för landskapet. Syftet med den typen av avtal är framför allt att under lämpliga förhållanden bevara och förvalta små stagnerande naturliga eller delvis naturliga ytvatten, fuktiga ängsmarker, torra och magra platser, lundar utanför skogar och häckar som är värdefulla i naturskyddshänseende. Övriga hjälpåtgärder omfattar i synnerhet:

- Ersättning för åtgärder för att skapa, bevara eller förbättra andra platser och föremål som är värdefulla i naturskyddshänseende.

- Utveckling av metoder för användning eller exploatering som är synnerligen väl anpassade till intresset av att skydda naturen på platser som är viktiga ur ett ekologiskt perspektiv eller för landskapet.

- Hjälp till åtgärder avsedda att förbättra viktiga geoekologiska funktioner (exempelvis biotopiska nät, extensivt jordbruk, användning av ekologiska jord- och skogsbruksmetoder).”

Delstaten Oberösterreich

- ¹⁴ 15 § 2 i Oberösterreichs natur- och landskapsskyddslag (Oberösterreichisches Natur- und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBl. (Oberösterreich) nr 129/2001) (nedan kallad Oö NSchG) har ifrågasatts.

- ¹⁵ Bestämmelsen lyder som följer:

”För landskapsskyddsområden ..., skyddade landskapsdelar ..., europeiska bevarandeområden eller naturskyddsområden får delstatsregeringen upprätta landskapskyddsplaner med uppgift om de åtgärder som enligt punkt 1 är nödvändiga med hänsyn till allmänintresset och som inte avsevärt försvårar ett tillåtet ekonomiskt utnyttjande av markerna i fråga. Om inte annat föreskrivs i ett civilrättsligt avtal eller i lag, skall delstaten i egenskap av civilrättslig rättsinnehavare bekosta genomförandet av dessa landskapsskyddsplaner. Markägaren kan inte förhindra att åtgärderna genomförs.”

Delstaten Salzburg

16 Följande bestämmelser har ifrågasatts. 3a §, 5 § 8–10 punkterna, 22a, 22b, 29 och 34 §§ i Salzburgs naturskyddslag (Salzburger Naturschutzgesetz 1999, LGBl. (Salzburg) nr 73/1999) (nedan kallad Sbg NSchG)], 104 § 4 punkten i Salzburgs jaktlag (Salzburger Jagdgesetz 1993, LGBl. (Salzburg) nr 100/1993) (nedan kallad Sbg JagdG).

17 I 3a § Sbg NSchG föreskrivs följande:

”1. Den vägledande principen vid tillämpningen av denna lag och förordningar som antagits med stöd av denna lag är att det allmänna intresset av att skydda naturen kan ges företräde framför alla andra intressen.

2. Åtgärder som uppenbarligen direkt tjänar synnerligen viktiga allmänna intressen är tillåtna eller tagna i beaktande, genom att med god marginal tillvarata naturskyddsintressen, när

1) i det enskilda fallet, övriga allmänna intressen har företräde framför intresset av att skydda naturen, eller

2) när det är klarlagt att det inte finns någon lämplig alternativ lösning till den aktuella åtgärden som inte har en lika negativ inverkan på naturskyddsintresset.

3. När det kan förutsägas att de åtgärder som avses i titeln till 2 § märkbart kommer att påverka prioriterade livsmiljötyper ... eller prioriterade arter ... i europeiska bevarandeområden i den mening som avses i 5 § 10a och c, skall vid intresseavvägningen endast följande hänsyn av allmänt intresse beaktas:

1) Människors liv och hälsa.

2) Allmän säkerhet.

3) Betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön.

Ett yttrande från kommissionen ... skall begäras för det fall andra hänsyn av allmänt intresse beaktas vid intresseavvägningen. Beslutet skall fattas med beaktande av kommissionens yttrande.

4. När en intresseavvägning med stöd av punkterna 2 och 3 talar för att naturskyddsintresset inte skall ges företräde, skall åtgärdens förutsägbara påverkan — utom i de fall som avses i punkt 6 — kompenseras med hjälp av lämpliga alternativa åtgärder. En sådan kompensationsåtgärd åläggs genom förvaltningsbeslut. När ingripandet berör särskilda livsmiljöer hos djur- eller växtpopulationer, skall ersättningsåtgärden framför allt bestå i att skapa alternativa livsmiljöer. Dessa alternativa livsmiljöer skall i möjligaste mån skapas i omedelbar närhet till platsen

för ingripandet. När det inte går att skapa en alternativ livsmiljö, skall sökanden genom förvaltningsbeslut åläggas att betala ett belopp motsvarande den ungefärliga kostnaden för en lämplig alternativ åtgärd. När alternativa livsmiljöer inte kan skapas annat än i otillräcklig utsträckning, skall beloppet reduceras i motsvarande mån.

5. När, i ett sådant fall som avses i punkt 4, ett europeiskt bevarandeområde berörs, skall delstatsregeringen säkerställa kontinuiteten i det europeiska ekologiska nätverket "Natura 2000". De åtgärder som vidtas i det syftet skall anmälas till kommissionen ...

6. Det saknas anledning att förbjuda alternativa åtgärder som

- 1) är nödvändiga och oundvikliga på grund av hotet mot människors liv eller hälsa eller för att undvika allvarliga skador på landets ekonomi och som

- 2) inte påverkar europeiska bevarandeområden."

18 I 5 § Sbg NSchG föreskrivs följande:

"I denna lag används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

8. Ingreppande i ett skyddat område eller föremål: Tillfälliga eller permanenta åtgärder som, enskilt eller i kombination med andra åtgärder, för det skyddade området eller föremålet eller med avseende på det mål som skall uppnås, kan få märkbara konsekvenser eller, om de upprepas eller ackumuleras, kan förutsägas få sådana konsekvenser. Ett ingripande skall även anses ha skett när åtgärderna härrör från en plats utanför det skyddade området eller skydds-föremålet.

9. Bevarandemålen för ett europeiskt bevarandeområde: Säkerställa att en gynnsam bevarandestatus bibehålls eller återskapas hos

- a) sådana livsmiljöer som avses i bilaga 1 till livsmiljödirektivet, sådana vilda djur och växter som avses i bilaga 2 till detta direktiv,

- b) sådana fågelarter som finns förtecknade i bilaga 1 till 'fågeldirektivet' och hos regelbundet förekommande flyttfåglar (artikel 4.2 i detta direktiv) och deras livsmiljöer, varvid särskild vikt skall läggas vid skyddet av våtmarker av internationell betydelse.

10. Europeiska bevarandeområden:

- a) Områden av gemenskapsintresse som tagits upp i en sådan förteckning som avses i artikel 4.2 i 'livsmiljödirektivet'.

- b) Områden som, i väntan på att upptas på en sådan förteckning som avses i punkt a, finns upptagna på en lista som har upprättats i enlighet med artikel 4.1 i 'fågeldirektivet'.
- c) Fågelskyddsområde enligt artikel 4.1 och 4.2 i 'fågeldirektivet'.

...”

¹⁹ I 22a § Sbg NSchG föreskrivs följande:

”...

2. Delstatsregeringen utfärdar, genom förordning skyddsbestämmelser för de europeiska bevarandeområdena, som i samtliga fall skall ange vilka mål som skall uppnås samt nödvändiga skyldigheter och förbud. I förordningen anges även gränserna för bevarandeområdet. Syftet med skyddet skall även innehålla bevarandemålen (5 § 9 punkten) för det aktuella skyddsområdet. ...

3. Förordningen om europeiska bevarandeområden kan förbjuda eller ålägga åtgärder och tillåta vissa ingripanden generellt eller genom att delstatsregeringen beviljar undantag. Skyldigheter, förbud och begränsade undantag säkerställer att de berörda livsmiljöerna inte försämras och att de djur- och växtarter som skall bevaras

eller återskapas i en gynnsam livsmiljö enligt bevarandemålen inte påverkas märkbart.

4. Delstatsregeringen skall innan den beviljar undantag undersöka huruvida ingripandet märkbart kommer att påverka det europeiska bevarandeområdet i sina viktigaste beståndsdelar med hänsyn till bevarandemålen (5 § 9 punkten) (bedömning av påverkan). Tillstånd beviljas endast om åtgärden antas sakna märkbar påverkan.

5. Kravet på att en förordning antas med stöd av punkterna 2 och 3 gäller inte när området åtnjuter ett tillräckligt gott skydd och ett uppnående av dess bevarandemål redan är säkerställt genom andra åtgärder. Strängare skyddsåtgärder berörs inte.

6. Vid behov skall, med beaktande av artikel 4.1 och 4.2 i 'fågeldirektivet' och artikel 6.1 i 'livsmiljödirektivet', såväl landskapsskyddsplaner som detaljplaner upprättas för och genomföras i det europeiska bevarandeområdet. Delstatsregeringen utövar regelbunden tillsyn över de europeiska bevarandeområdenas bevarandestatus, särskilt med avseende på prioriterade livsmiljöer och arter."

20 I 22b § Sbg NSchG föreskrivs följande:

"1. Till dess att tillräckliga skyddsåtgärder har vidtagits ..., är ingripanden med avseende på ekonomiskt utnyttjande av marken endast tillåtna i den mån de är lagliga,

2. Tillstånd från delstatsregeringen krävs för samtliga åtgärder som går utöver de [m] som avses i punkt 1 och som är ägnade att märkbart påverka sådana livsmiljöer eller djur- och växtarter för vilka en gynnsam bevarandestatus skall upprätthållas eller återskapas enligt 'fågeldirektivet' eller 'livsmiljödirektivet'.

3. Tillstånd skall utfärdas när åtgärden inte leder till en försämring av sådana livsmiljöer som avses i punkt 2, inte utsätter de arter som avses i punkt 2 för allvarlig störning och inte heller strider mot bevarandemålen eller skapandet av en gynnsam bevarandestatus hos nämnda livsmiljöer eller arter.

4. Strängare skyddsregler berörs inte.”

21 I 29 § Sbg NSchG föreskrivs följande:

”1. Delstaten kan, genom förordning, helt eller delvis skydda fritt växande vilda växter vars populationer hotas generellt eller i vissa områden och för vilka det av hänsyn till naturskyddet finns ett allmänt bevarandeintresse, samt växter som är nödvändiga för att bevara ett ekosystem i balans, i synnerhet för att säkerställa att populationer hos andra växt- och djurarter bevaras. Skyddet kan begränsas i tid och rum.

2. Ett fullt skydd omfattar växtens samtliga delar såväl ovan som under jord. Skyddet inbegriper förbud mot att skada, förstöra, eller avlägsna växten från platsen

eller utsätta dess utbredningsområde för all[a] typer av handlingar som hotar eller förstör växtens fortlevnad. Skyddet omfattar vidare förbud mot att äga, transportera och — mot eller utan vederlag — ta emot eller överlåta växter som hämtats i naturen. Förbudet mot att äga, transportera och — mot eller utan vederlag — ta emot eller överlåta växten omfattar såväl varje derivat av den som alla andra varor som enligt ett åtföljande dokument, förpackningen, ett märke eller en etikett eller av någon annan omständighet verkar utgöra delar eller derivat av växten i fråga.”

22 I 34 § Sbg NSchG föreskrivs följande:

”1) Behöriga naturskyddsmyndigheter kan, på begäran, bevilja undantag från de förbud som föreskrivs i [bland annat] 29 § 2 och 3 punkterna ... Tillstånd kan således endast ... beviljas för åtgärder som vidtas av följande hänsyn:

1. Folkhälsa, i synnerhet läkemedelstillverkning.
2. Dryckestillverkning.
3. Allmän säkerhet.
4. Flygsäkerhet.

5. Skydd av vilda växter och djur eller bevarande av deras livsmiljöer.

6. Forskning eller undervisning.

7. Återinförelse eller förflyttning av populationer.

8. Förebyggande av allvarliga skador på gröda, skog, produktions- eller tamboskap, fiskevattnen eller vattenmassor.

9. Uppförande av anläggningar.

10. Andra viktiga hänsyn av allmänt intresse.

2) Punkterna 9 och 10 första stycket gäller inte fåglar. Punkterna 2 och 9 första stycket gäller inte de växtarter som finns förtecknade i bilaga 4 till 'livsmiljödirektivet'.

3) De tillstånd som avses i första stycket beviljas under förutsättning att syftet med åtgärden inte kan uppnås på ett tillfredsställande sätt med andra medel och ingripandet inte leder till att populationerna hos de djur eller växter som finns i området skadas.

4) Tillståndsansökningar som inges med stöd av första stycket skall vara motiverade och innehålla följande uppgifter:

...

6) Tillstånd utfärdas inte till följande personer:

...

7) Tillståndet skall innehålla samtliga uppgifter som avses i 4 § samt uppgift om att det inte ersätter ett privaträttsligt tillstånd från markägaren. För tillstånd som utfärdas i vetenskapligt syfte, skall myndigheten även kräva att skriftliga bevis bevaras i samförstånd med ett erkänt vetenskapligt institut.

...”

23 I 104 § Sbg JagdG föreskrivs följande:

”...

4) Myndigheten kan bevilja ytterligare undantag från förbuden ... i den mån det inte äventyrar populationerna hos de vilda arterna i fråga och det inte finns någon annan tillfredsställande lösning för att uppnå det eftersträvade målet. Dessa undantag får endast beviljas av följande hänsyn:

- a) Skydda andra djur och växter och bevara ... deras livsmiljöer.

- b) Förebygga allvarliga skador på gröda, boskap, skogar, fiskevatten och, i fråga om hårvilt, på annan egendom.

- c) Folkhälsa och allmän säkerhet och, i fråga om hårvilt, även andra tvingande hänsyn av stort allmänt intresse, bland annat sociala och ekonomiska hänsyn eller som har positiva konsekvenser för miljön.

- d) Forskning och utbildning.

- e) En ökning eller förflyttning av populationen hos dessa arter samt för ändamålet nödvändig uppfödning.

- f) Försäljning av ett litet antal djur (eller del av djur eller produkter framtagna från dessa djur) av fjäderviltsarter som det är tillåtet att fånga eller döda ...”

Delstaten Tyrolen

24 Följande bestämmelser har ifrågasatts. 1 § 1 punkten, 2 § 2 punkten, 5–9, 22–24 §§ och 28 § 3 punkten i den tyrolska naturskyddslagen (Tiroler Naturschutzgesetz 1997, LGBl. (Tyrol) nr 33/1997) (nedan kallad Tiroler NSchG), 1 § 1 och 2 a och b punkterna, 3 §, 6 § 1 punkten första meningen och 6 § 2 punkten i den tyrolska förordningen om naturskydd (Tiroler Naturschutzverordnung 1997, LGBl. (Tyrolen) nr 95/1997) (nedan kallad Tiroler NSchVO).

25 I 1 § 1 punkten Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”Denna lag har till syfte att bevara och sköta om naturen, grunden för mänskligt liv, genom att bevara eller återinställa dess

a) mångfald, särdrag och skönhet,

b) rekreationsvärde,

c) rikedom på inhemska djur- och växtarter och livsmiljöer, samt

d) dess balans, så intakt och effektiv som möjligt.

Bevarandet och skötseln av naturen omfattar alla dess yttringar, i synnerhet dess landskap, oberoende av om de befinner sig i sitt ursprungstillstånd eller utgör ett resultat av mänsklig verksamhet. Ekologiskt jord- och skogsbruk är av särskild vikt i det avseendet. Naturen får inte nyttjas på ett sådant sätt [att] dess värde minskar för kommande generationer.”

26 I 2 § 2 punkten Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”För åtgärder i samband med sedvanligt jord- eller skogsbruk krävs inget tillstånd i den mening som avses i denna lag.

Detta gäller inte åtgärder som vidtas i uppslammad skog, ... våtmarker, ... naturskyddsområden och särskilda skyddsområden.”

27 I 5 § Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”Nedanstående är förbjudet i hela delstaten:

- a) Arrangerande av sportevenemang för motorfordon försedda med förbränningsmotor, utom i områden för vilka tillstånd har utfärdats ...

- b) Användning av helikopter för persontransport för turism, utom mellan flygplatser.

- c) Användning av båtar försedda med en förbränningsmotor på naturliga vatten, utom vid genomförande av projekt för vilka tillstånd har utfärdats enligt gällande naturskyddslagstiftning, under förutsättning att de är nödvändiga för dessa projekt.

- d) Alla varaktiga skadeverkningar på glaciärer och deras avrinningsområden, utom vid nyttjande, underhåll eller renovering av redan existerande installationer, inklusive omställning av dem ...”

28 I 22 § Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”1. Delstatsregeringen skall genom förordning skydda vilda växter vars population är hotad generellt eller inom vissa områden och vars bevarande är nödvändigt för att garantera de naturskyddsintressen som anges i 1 § 1 punkten.

2. Delstatsregeringen kan i de förordningar som antas med stöd av 1 § och i den mån det är nödvändigt för att bevara populationer hos vissa växtarter införa förbud mot att

...”

29 I 23 § Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”1. Delstatsregeringen skall genom förordning skydda vilda djur som inte får jagas och vars population är hotad generellt eller inom vissa områden och vars bevarande är nödvändigt för att garantera de naturskyddsintressen som anges i 1 § 1 punkten.

2. Delstatsregeringen kan i de förordningar som antas med stöd av 1 § och i den mån det är nödvändigt för att bevara populationer hos vissa djurarter införa förbud mot att:

- a) Störa, förfölja, fånga, hålla fast, inneha i levande eller dött skick, transportera, saluföra, sälja, köpa eller döda skyddade djurarter.

- b) Föra bort från deras livsmiljö, skada eller förstöra, inneha, transportera, saluföra, sälja eller köpa former av tidigare utvecklingsstadier hos en skyddad djurart (såsom ägg, larver och puppor).

- c) Inneha, transportera, saluföra, sälja eller köpa delar av skyddade djurarter (såsom fjädrar eller skinn).

- d) Avlägsna eller förstöra skyddade djurarters parnings- och boplatser.

- e) Utsätta skyddade djurarters livsmiljö ... för åtgärder som förstör djurens möjligheter till överlevnad i den miljön.

Förbud som utfärdas med stöd av bestämmelserna i a–d ovan kan begränsas till ett visst antal djur och utvecklingsstadier hos djur, vissa utvecklingsstadier och vissa perioder och vissa områden. Förbud utfärdade med stöd av bestämmelsen i e kan begränsas till vissa perioder och till vissa områden.

3. Personer som bekräftar att skyddade djurarter som de transporterar, innehar, använder eller saluför kommersiellt har erhållits genom uppfödning i Tyrolen eller importerats från en annan delstat eller från utlandet skall, på myndigheternas begäran, styrka detta.

4. Tillstånd från behörig naturskyddsmyndighet krävs för att djur som inte omfattas av bestämmelserna om jakt- eller fiskerätt och som inte är inhemska skall kunna släppas ut i naturen. Ett sådant tillstånd utfärdas under förutsättning att åtgärden inte förväntas leda till vare sig någon större förändring hos existerande djur och växter eller att sådana naturskyddsintressen som avses i 1 § 1 punkten äventyras.

5. Delstat[s]regeringen kan i de förordningar som antas med stöd av 1 § införa bestämmelser om fångst och bortförande av skyddade vilda djurarter, inklusive deras

utvecklingsstadier, i syfte att säkerställa att dessa aktiviteter utförs på rätt sätt. Vissa fångstmetoder och användning av vissa fångstredskap kan förbjudas.”

30 I 24 § Tiroler NSchG föreskrivs följande:

”Det är förbjudet att avsiktligt störa eller förfölja vilda djur som inte får jagas och som inte tillhör en skyddad art, att utan berättigade skäl fånga dem eller utan berättigade skäl föra bort, skada eller förstöra deras parningsplatser, boplatser eller utvecklingsformer.”

Det administrativa förfarandet

31 Den 13 april 2000, efter en granskning av de olika lagar och författningar om införlivande av direktivet som Republiken Österrike kommunicerat, sände kommissionen en formell underrättelse till denna medlemsstat, vari medlemsstaten kritiserades för att inte ha genomfört direktivets bestämmelser på ett fullständigt och korrekt sätt.

32 Republiken Österrike yttrade sig genom skrivelse av den 27 juli 2000. Medlemsstaten angav bland annat att den hade vidtagit åtgärder i syfte att ändra ett visst antal nationella bestämmelser. Medlemsstaten förde emellertid ett annat resonemang än det som kommissionen hade fört med avseende på andra aspekter på införlivandet av direktivet.

- 33 Genom skrivelse av den 17 oktober 2003 riktade kommissionen ett motiverat yttrande till Republiken Österrike, vari det konstaterades att medlemstaten hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktivet genom att inte införliva flera av dess bestämmelser på ett fullständigt och korrekt sätt.
- 34 Genom skrivelse av den 23 december 2003 besvarade Republiken Österrike det motiverade yttrandet på ungefär samma sätt som i svaret på den formella underrättelsen.
- 35 Kommissionen fann därför anledning att väcka förevarande talan.

Förfarandet vid domstolen

- 36 Kommissionen har framställt tjugosju anmärkningar om fördragsbrott mot svaranden.
- 37 Svaranden har i sitt svaromål medgett sjutton av de tjugosju anmärkningarna, men i övrigt vidhållit sin ståndpunkt.
- 38 Kommissionen har i repliken återkallat två av anmärkningarna om fördragsbrott.

- 39 Kommissionen har sedan domstolen med stöd av artikel 54a i domstolens rättegångsregler begärt uppgifter om de nationella lagstiftningar som är föremål för talan även återkallat talan i den del den avser anmärkningar om brott mot artiklarna 6.3, 6.4, 7, 11 och 15 i direktivet.
- 40 Således omfattar talan slutligen fjorton anmärkningar om fördragsbrott som rör införlivandet av artiklarna 1, 6.1, 6.2, 12, 13, 16.1 och 22 b i direktivet.
- 41 Republiken Österrike har, såsom anförs nedan i punkt 45, inte förnekat att österrikisk lagstiftning vid utgången av fristen i det motiverade yttrandet var oförenlig med bestämmelserna i direktivet på ett visst antal punkter. Sju av anmärkningarna rör dessa punkter.

Talan

Angående de obestridda anmärkningarna om fördragsbrott

Kommissionens argument

— Åsidosättande av artikel 12 i direktivet i delstaterna Steiermark och Tyrolen

- 42 Enligt kommissionen föreskrivs i 13d § 1 punkten i Steiermarks naturskyddslag (Steiermärkisches Naturschutzgesetz) (nedan kallad Stmk NSchG) att delstatsreger-

ingen i Steiermark skall införliva artikel 12 i direktivet genom antagande av en förordning. 4 § i Steiermarks naturskyddsförordning (Steiermärkische Naturschutzverordnung, nedan kallad Stmk NSchVO), med en förteckning över djur som åtnjuter skydd hela året, innebär dock inte ett fullständigt införlivande av artikel 12 i direktivet, eftersom den inte omfattar alla skyddade arter enligt bilaga 4 a till direktivet.

- 43 Kommissionen har påpekat att enligt 23 § 1 punkten a Tiroler NSchG skall delstatsregeringen i Tyrolen genom förordning skydda de arter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet. Bestämmelserna i Tiroler NSchVO omfattar inte alla arter i bilagan.

— Åsidosättande av artikel 13 i direktivet i delstaterna Kärnten, Steiermark och Tyrolen

- 44 Kommissionen anser att bilaga 1 med anknytning till 1 § i delstaten Kärntens växtskyddsförordning (Kärntner Pflanzenartenschutzverordnung) inte ger ett fullgott skydd åt samtliga växtarter som finns förtecknade i bilaga 4 b till direktivet.

- 45 Kommissionen har gjort gällande att det framgår av 13c § 1 punkten Stmk NSchG att regeringen i delstaten Steiermark skall anta en förordning om införlivande av artikel 13 i direktivet. En sådan förordning har inte antagits. Direktivet har inte införlivats fullt ut genom 1 och 2 §§ Stmk NSchVO, som innehåller en förteckning över helt eller delvis skyddade växtarter, eftersom de inte omfattar samtliga på nämnda ställe i bilagan skyddade arter.

46 Kommissionen har påpekat att regeringen i delstaten Tyrolen enligt 22 § 1 punkten a Tiroler NSchG är skyldig att genom förordning skydda de växtarter som finns förtecknade i bilaga 4 b till direktivet. Bestämmelserna i Tiroler NSchVO skyddar inte samtliga arter som nämns i bilaga 4 b.

— Åsidosättande av artikel 16.1 i direktivet i delstaterna Steiermark och Tyrolen

47 Kommissionen har påpekat att det i 62 § 2 punkten i Steiermarks jaktlag (Steiermärkisches Jagdgesetz) inte anges att undantagsregler endast är tillåtna under förutsättning att populationerna hos skyddade arter verkligen bibehåller en "gynnsam bevarandestatus".

48 Kommissionen menar att förbudet i 3 § Tiroler NSchVO, med avseende på prioriterade livsmiljötyper, inte innehåller något krav på en "gynnsam bevarandestatus". Detta gäller även de växtarter som avses i 1 § 2 punkten b Tiroler NSchVO samt de djurarter som avses i 6 § 2 punkten e i samma förordning.

49 Den österrikiska regeringen har upplyst om att behöriga instanser i de berörda delstaterna håller på att utarbeta ett visst antal införlivandeåtgärder. Åtgärderna syftar till att anpassa samtliga nationella lagtexter till bestämmelserna i direktivet.

Domstolens bedömning

- 50 Det följer av fast rättspraxis att förekomsten av ett fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angetts i det motiverade yttrandet och att domstolen inte skall beakta senare förändringar (se, bland annat, dom av den 30 maj 2002 i mål C-323/01, kommissionen mot Italien, REG 2002, s. I-4711, punkt 8, och av den 27 oktober 2005 i mål C-23/05, kommissionen mot Luxemburg, REG 2005, s. I-9535, punkt 9).
- 51 Då det motiverade yttrandet delgavs republiken Österrike den 17 oktober 2003, och med hänsyn till den frist som föreskrevs däri, var svaranden skyldig att säkerställa de nationella bestämmelsernas förenlighet med direktivets bestämmelser senast den 17 december 2003.
- 52 Det framgår av uppgifter som lämnats angående ovannämnda anmärkningar om fördragsbrott att den österrikiska regeringen inte förnekar att medlemsstaten har underlåtit att inom den föreskrivna fristen vidta nödvändiga åtgärder för att införliva direktivet på samtliga punkter.
- 53 Talan skall därför vinna bifall med avseende på nämnda anmärkningar om fördragsbrott, vilka avser införlivandet av direktivets artikel 12 i delstaterna Steiermark och Tyrolen, artikel 13 i delstaterna Kärnten, Steiermark och Tyrolen och artikel 16.1 i delstaterna Steiermark och Tyrolen.

Angående de tillbakavisade anmärkningarna om fördragsbrott

Åsidosättande av artikel 1 i direktivet i delstaten Salzburg

— Parternas argument

- 54 Kommissionen har anfört att 5 § Sbg NSchG innehåller ett antal definitioner som inte på ett korrekt sätt införlivar de definitioner som anges i artikel 1 e, g, i och l i direktivet med avseende på begreppen "en livsmiljös bevarandestatus", "arter av gemenskapsintresse", "en arts bevarandestatus" och "särskilt bevarandeområde".
- 55 Kommissionen har tillagt att det i 5 § 9 punkten Sbg NSchG visserligen hänvisas till begreppen "bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus" men utan att förklara dem. Vidare införlivas inte artikel 1 i direktivet på ett fullständigt sätt genom vare sig 3a § NSchG, vari det endast föreskrivs att det skall göras en intresseavvägning, eller 22a, 22b och 29 §§ i denna lag, som avser ett visst antal kompletterande skyddsåtgärder.
- 56 Den österrikiska regeringen anser att artikel 1 i direktivet har införlivats med delstaten Salzburgs lagstiftning på ett sätt som är förenligt med gemenskapsrätten. Alla delar av denna artikel upprepas nämligen i den tillämpliga lagstiftningen tack vare hänvisningen till begreppet "skada" i förening med bevarandemålen. Det rör sig om följande rättsliga begrepp i direktivet och i de nationella bestämmelserna.

— "En livsmiljös bevarandestatus": Artikel 1 e i direktivet; 5 § 8 och 9 punkterna, 59 § och 22a § 3 och 4 punkterna Sbg NSchG.

— "Arter av gemenskapsintresse": Artikel 1 g i direktivet; 3a, 22a och b samt 29 §§ Sbg NSchG.

— "Särskilt bevarandeområde": Artikel 1 l i direktivet; 5 § 9 och 10 punkterna och 22a § Sbg NSchG.

— Domstolens bedömning

57 Domstolen påpekar inledningsvis att såsom framgår av fjärde och elfte övervägandena i direktivet utgör de livsmiljöer och arter som avses däri en del av gemenskapens naturliga arv, och att hoten mot dem ofta är av gränsöverskridande karaktär, varför det är alla medlemsstaters gemensamma ansvar att vidta åtgärder som har till syfte att främja bevarandet.

58 Domstolen har understrukit vikten av att införlivandet sker på ett noggrant sätt i ett fall som detta, då det har anförtrotts åt respektive medlemsstat att förvalta det gemensamma arvet inom sitt territorium (se dom av den 20 oktober 2005 i mål C-6/04, kommissionen mot Förenade kungariket, REG 2005, s. I-9017, punkt 25, och av den 10 januari 2006 i mål C-98/03, kommissionen mot Tyskland, REG 2006, s. I-53, punkt 59).

59 Domstolen har beträffande definitionerna i artikel 1 i direktivet fastställt att begreppen i fråga måste införlivas med exakthet i medlemsstaternas rättsordningar (se dom av den 24 juni 2003 i mål C-72/02, kommissionen mot Portugal, REG 2003, s. I-6597, punkt 17).

- 60 Beträffande de i artikel 1 e och i i direktivet definierade begreppen ("en livsmiljös bevarandestatus" och "en arts bevarandestatus") påpekas att uttrycket "gynnsam bevarandestatus" visserligen används i 5 § 9 punkten Sbg NSchG, men de omtvistade nationella bestämmelserna omfattar inte samtliga rekvisit i nämnda punkter i artikel 1 i direktivet.
- 61 Med en sådan lagstiftningsteknik säkerställs inte att samtliga delar av dessa definitioner verkligen beaktas vid genomförandet av direktivet, trots att dessa delar är avgörande med avseende på ändamålet med och omfattningen av skyddet för de livsmiljöer och arter som avses.
- 62 Artikel 1 e och i i direktivet införlivas således inte på ett fullständigt sätt genom 5 § 8 och 9 punkterna, 3a, 22a och b samt 29 §§ Sbg NSchG.
- 63 Beträffande artikel 1 g i direktivet är det viktigt att påpeka att denna bestämmelse även innehåller ett stort antal parametrar för att definiera begreppet "art av gemenskapsintresse".
- 64 3a, 22a och b samt 29 §§ Sbg NSchG avser emellertid endast intresseavvägning, kompletterande lagstiftningsåtgärder med avseende på europeiska bevarandeområden, regler för beviljande av undantag från föreskrivna förbud och särskilt skydd för vilda växter. Begreppet "art av gemenskapsintresse" nämns inte.

- 65 Artikel 1 i direktivet kan därför inte anses ha införlivats genom ovannämnda bestämmelser.
- 66 Vad sedan beträffar artikel 1 l i direktivet påpekas att i 5 § 10 punkten Nbg NSchG, som skall jämföras med 5 § 9 punkten, vari anges att ändamålet med bestämmelsen är att bibehålla och återställa en gynnsam bevarandestatus, används begreppet "uropeiskt bevarandeområde" i stället för begreppet "särskilt bevarandeområde". De områden som avses är bland annat de områden som kommissionen med stöd av artikel 4.2 i direktivet har fört upp på förteckningen över områden av gemenskapsintresse samt de områden som delstaten Salzburg med stöd av artikel 4.1 i nämnda direktiv har föreslagit skall föras upp på denna förteckning.
- 67 Det skall tilläggas att det i 22a § 2–4 punkterna Sbg NSchG noggrant anges vilka åtgärder som skall vidtas i syfte att uppnå skyddsmålen för de "europeiska bevarandeområdena".
- 68 Det framgår av det ovan anförda att begreppet "särskilt bevarandeområde" i artikel 1 l i direktivet definieras tillräckligt exakt i 5 § 9 och 10 punkterna och 22a § Sbg NSchG.
- 69 Sistnämnda bestämmelse har således införlivats på ett korrekt sätt i delstaten Salzburg.

- 70 Av detta följer att kommissionens anmärkning i den delen endast kan godtas med avseende på underlåtenheten att införliva artikel 1 e, g och i i direktivet.

Åsidosättande av artikel 6.1 i direktivet i delstaten Niederösterreich

— Parternas argument

- 71 Kommissionen har uppgett att det i 9 § 5 punkten Nö NSchG endast anges att lämpliga åtgärder med avseende på skötsel, utveckling och bevarande skall vidtas "om så krävs". Det framgår dock av artikel 6.1 i direktivet att "nödvändiga åtgärder för bevarande" alltid skall vidtas och inte "om så krävs". I sistnämnda bestämmelse omfattar orden "om så krävs" nämligen bara förvaltningsplaner och kan inte förstås som en allmän begränsning av skyldigheten att anta eller ingå nödvändiga lagar, författningar och avtal.
- 72 Den österrikiska regeringen har anfört att skyldigheten i artikel 6.1 i direktivet inte består i att i samtliga fall vidta åtgärder för bevarande utan endast "nödvändiga" åtgärder. När det utöver de skyldigheter och förbud som skall införas med stöd av 9 § 4 punkten Nö NSchG krävs att sådana åtgärder vidtas kommer behöriga myndigheter i delstaten ändå att vidta dem i syfte att uppnå en gynnsam bevarandestatus.

— Domstolens bedömning

- 73 Det framgår av livsmiljödirektivet, vilket innehåller komplicerade och tekniska bestämmelser på miljörättsområdet, att medlemsstaterna har en särskild skyldighet att se till att den lagstiftning de antar för att införliva detta direktiv är tydlig och precis (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket, punkt 26).
- 74 Beträffande kommissionens anmärkning anför domstolen att orden "om så krävs" används i såväl artikel 6.1 i direktivet som 9 § 5 punkten Nö NSchG. I den nationella bestämmelsen görs med dessa ord emellertid en allmän hänvisning till samtliga bevarandeåtgärder, vilket innebär att det enligt bestämmelsen inte föreligger någon skyldighet att genomföra sådana åtgärder.
- 75 Med dessa ord i artikel 6.1 i direktivet avses däremot endast särskilda fall, nämligen vissa medel eller val av tekniska metoder för bevarande som anses utgöra "lämpliga skötsel- och förvaltningsplaner särskilt för områdena eller integrerade i andra utvecklingsplaner".
- 76 I direktivet föreskrivs en skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder för bevarande, varför medlemsstaterna inte har något som helst utrymme för skönmässig bedömning. Detta innebär att de nationella myndigheternas lagstiftnings- och beslutsbefogenhet är begränsad med avseende på vad som skall genomföras och vilka metoder som skall användas.
- 77 Härav följer att skyldigheten att i samtliga fall vidta nödvändiga bevarandeåtgärder i fråga om de särskilda bevarandeområdena inte införlivas tillräckligt genom 9 § 5 punkten Nö NSchG.

- 78 Den österrikiska regeringens argument att den nationella bestämmelsen alltid kommer att ges en direktivkonform tolkning när åtgärder för bevarande är nödvändiga saknar betydelse.
- 79 En sådan direktivkonform tolkning av bestämmelser i nationell rätt är inte i sig så klar och precis att den uppfyller kraven på rättssäkerhet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 september 1996 i mål C-236/95, kommissionen mot Grekland, REG 1996, s. I-4459, punkt 13, och av den 10 maj 2001 i mål C-144/99, kommissionen mot Nederländerna, REG 2001, s. I-3541, punkt 21).
- 80 Enbart förvaltningspraxis, som kan ändras av myndigheten efter eget gottfinnande och som inte offentliggörs i tillräcklig utsträckning, kan inte heller anses utgöra ett giltigt genomförande av de skyldigheter som medlemsstaterna har vid införlivandet av ett direktiv (se dom av den 13 mars 1997 i mål C-197/96, kommissionen mot Frankrike, REG 1997, s. I-1489, punkt 14, av den 7 mars 2002 i mål C-145/99, kommissionen mot Italien, REG 2002, s. I-2235, punkt 30, och av den 10 mars 2005 i mål C-33/03, kommissionen mot Förenade kungariket, REG 2005, s. I-1865, punkt 25).
- 81 Delstaten Niederösterreichs lagstiftning är således oförenlig med artikel 6.1 i direktivet.
- 82 Talan skall därför vinna bifall i den delen.

Åsidosättande av artikel 6.1 i direktivet i delstaten Oberösterreich

— Parternas argument

- 83 Kommissionen har anfört att det i 15 § 2 punkten Oö NSchG föreskrivs en möjlighet att utarbeta landskapsskyddsplaner. En sådan möjlighet är emellertid inte tillräcklig mot bakgrund av skyldigheten i artikel 6.1 i direktivet.
- 84 Enligt kommissionen framgår det av 15 § 2 punkten Oö NSchG att delstatsregeringen kan för skyddade områden upprätta landskapsskyddsplaner med uppgift om de åtgärder som är "nödvändiga med hänsyn till allmänintresset" och "som inte avsevärt försvårar ett tillåtet ekonomiskt utnyttjande av markerna i fråga". Det senare ledet om "ekonomiskt utnyttjande" uppfattas dock som en begränsning av skyldigheten att upprätta landskapsskyddsplaner.
- 85 Den österrikiska regeringen har gjort gällande att artikel 6.1 i direktivet ger medlemsstaterna befogenhet att avgöra vilken typ av skyddsåtgärder som skall vidtas.
- 86 Regeringen i fråga har även påstått att 15 § 2 Oö NSchG är förenlig med direktivet, eftersom uttrycket "ekonomiskt utnyttjande" inte skall förstås på något annat sätt än ett utnyttjande i enlighet med de skyddsregler som gäller för de skyddade områdena. Behöriga lagstiftande eller administrativa myndigheter får således inte tillåta ett utnyttjande som strider mot skyddsändamålen i artikel 6.1 i direktivet.

— Domstolens bedömning

- 87 Gemenskapslagstiftaren har med de ord som används i artikel 6.1 i direktivet velat ålägga medlemsstaterna en skyldighet att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder som svarar mot de ekologiska krav som ställs för de livsmiljötyper och arter som avses i bilagorna 1 och 2 till direktivet.
- 88 Det skall emellertid konstateras att 15 § 2 punkten Oö NSchG, enligt vilken det för "europeiska skyddsområden" och "naturskyddsområden" får upprättas förvaltningsplaner, ger delstatsregeringen ett utrymme för skönmässig bedömning med avseende på huruvida "nödvändiga åtgärder för bevarande" bör vidtas.
- 89 Såsom redan har anförts ovan i punkt 76 kan medlemsstaterna inte välja att göra en sådan bedömning. Det skälet räcker för att anse att artikel 6.1 i direktivet inte införlivas på ett korrekt sätt genom 15 § 2 punkten Oö NSchG.
- 90 Tilläggas skall att begreppet "tillåtet ekonomiskt utnyttjande" inte definieras i nämnda 15 § 2 punkten Oö NSchG och att den typen av ingripanden möjligen utgör hinder för att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas. Bestämmelsen är därför även ur den aspekten oförenlig med artikel 6.1 i direktivet.
- 91 Det framgår av det ovan anförda att delstaten Oberösterreichs lagstiftning är oförenlig med nämnda artikel i direktivet.

92 Kommissionens talan skall därför vinna bifall i den delen.

Åsidosättande av artikel 6.2 i direktivet i delstaten Tyrolen

— Parternas argument

93 Kommissionen menar att varken 1 och 2 §§ eller 5 och 14 §§ Tiroler NSchG gör det möjligt att anse att artikel 6.2 i direktivet har införlivats på ett sätt som är förenligt med gemenskapsrätten. 22–24 §§ Tiroler NSchG avser såväl skydd för växtarter, djurarter och fåglar som åtgärder för icke skyddade arter, men förbjuder inte en försämring av särskilda bevarandeområden.

94 Den österrikiska regeringen har gjort gällande att skyldigheten i artikel 6.2 i direktivet har införts i nämnda bestämmelser i Tiroler NSchG.

95 Även om regeringen i fråga vidgår att nämnda bestämmelser inte innehåller något specifikt förbud mot en försämring av särskilda bevarandeområden, anser den att införlivandet av nämnda skyldighet inte med nödvändighet kräver ett ordagrant återgivande av ordalydelsen i artikel 6.2 i direktivet. Delstatens lagstiftande myndighet har i vederbörlig ordning beaktat detta skyddskrav, genom att vidta åtgärder för att förhindra försämring av livsmiljöerna och habitaterna för arterna samt störningar av de arter för vilka områdena har utsetts.

- 96 Regeringen har tillagt att om inte annat så har de lagändringar som har införts i 14 § Tiroler NSchG gjort lagen förenlig med direktivet.

— Domstolens bedömning

- 97 14 § Tiroler NSchG infördes inte förrän efter utgången av den i det motiverade yttrandet föreskrivna fristen. Enligt den rättspraxis som det hänvisas till ovan i punkt 50, saknar lagändringen därför betydelse för prövningen av denna anmärkning om fördragsbrott.

- 98 Beträffande den första skyldigheten i artikel 6.2 i direktivet, att medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att i de särskilda bevarandeområdena förhindra försämring av livsmiljöerna och habitaterna för arterna, och mot bakgrund av den österrikiska regeringens resonemang kring de sätt på vilka artikel 6.2 i direktivet har införlivats, påpekar domstolen att delstaten Tyrolens lagstiftning i dess lydelse vid utgången av den i det motiverade yttrandet föreskrivna fristen inte innehöll bestämmelser som med tillräcklig stringens ålägger behöriga myndigheter att förhindra en försämring av nämnda livsmiljöer (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket, punkt 37).

- 99 Mot denna bakgrund kan resonemanget att den allmänna rättsliga ram som gällande lagstiftning i delstaten Tyrolen ger uppfyller nämnda krav inte godtas.

- 100 Beträffande det andra kravet i artikel 6.2 i direktivet, att medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att förhindra störningar av de arter för vilka de särskilda bevarandeområdena har utsetts, konstateras att inte heller denna skyldighet införlivas genom 22–24 §§ Tiroler NSchG, eftersom de inte rör de arter för vars bevarande det krävs att sådana områden utses, det vill säga de arter som avses i bilaga 2 till direktivet, utan de arter som avses i direktivets bilaga 4 a, vilka arter skyddas enligt artikel 12 i direktivet.
- 101 Skyddet för de arter för vilka särskilda bevarandeområden har utsetts skall vara fullständigt (se dom av den 13 februari 2003 i mål C-75/01, kommissionen mot Luxemburg, REG 2003, s. I-1585, punkt 43).
- 102 Delstaten Tyrolens lagstiftning är således inte förenlig med artikel 6.2 i direktivet.
- 103 Kommissionens talan skall därför vinna bifall i den delen.

Åsidosättande av artikel 16.1 i direktivet i delstaterna Niederösterreich och Salzburg

— Anmärkning angående delstaten Niederösterreichs lagstiftning

— Parternas argument

- 104 Kommissionen har gjort gällande att det i 20–22 §§ Nö NSchG inte hänvisas till kravet på att ”bibehålla en gynnsam bevarandestatus”. Vidare är de villkor och krav

som skall vara uppfyllda för att kunna bevilja undantag från skyddsreglerna i direktivet, i strid med kravet i dess artikel 16.1, inte uttömmande.

105 Kommissionen har tillagt att förbuden i 95 § Nö JagdG enbart gäller de djurarter som lever i vilt tillstånd och att de således inte är tillämpliga på andra arter.

106 Den österrikiska regeringen anser att den lagstiftningsteknik som valts innebär att skyddskraven i direktivet säkerställs genom 20 § 4 punkten Nö NSchG. Behöriga myndigheter skall nämligen dels agera i enlighet med direktivet, dels iaktta de förbud som uppställs i jaktlagstiftningen. I praktiken beviljas ytterst sällan undantag, det vill säga endast när det saknas anledning att frukta att skyddade växt- och djurarter allvarligt hotas.

107 Regeringen anser även att samma bestämmelse utgör en garanti för att rättssäkerhetsprincipen iakttas, eftersom den ålägger de behöriga myndigheterna att uttryckligen ange vilka medel, arrangemang eller metoder som tillåts vid fångst eller dödande.

108 Regeringen har slutligen förklarat att undantagen från 21 § 1 och 2 punkterna Nö NSchG aldrig är tillämpliga vid avsiktlig skada på skyddade växter, djur och livsmiljöer.

— Domstolens bedömning

- 109 Bestämmelserna i artiklarna 12–14 och 15 a och b, som ålägger medlemsstaterna att införa stränga skyddsbestämmelser för de berörda växt- och djurarterna, hänger samman (se, för ett liknande resonemang, kommissionen mot Förenade kungariket, punkt 112).
- 110 Vidare utgör artikel 16 i direktivet, vari klart anges på vilka villkor medlemsstaterna får göra undantag från artiklarna 12–15 häri, en bestämmelse om undantag från direktivets skyddsbestämmelser. Bestämmelsen skall därför tolkas restriktivt (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Förenade kungariket, punkt 111).
- 111 Tilläggas skall att det framgår av artikel 16.1 i direktivet att samtliga nationella åtgärder som innebär ett undantag från förbuden i direktivet förutsätter att det inte finns någon annan lämplig lösning.
- 112 Härav följer att nationella bestämmelser enligt vilka undantag från förbuden i artiklarna 12–14 och 15 a och b i direktivet inte underkastas de villkor som anges i dess artikel 16, utan, på ett fragmentariskt sätt, vissa av dem, inte kan anses vara förenliga med denna artikel.
- 113 Såsom redan har anförts ovan i punkt 80 räcker det inte med en administrativ praxis som är förenlig med bestämmelserna för att säkerställa att gemenskapsrätten införlivas på ett korrekt sätt.

- 114 Beträffande 20 § 4 punkten Nö NSchG påpekas att även om det föreskrivs att undantag kan beviljas när det saknas anledning att frukta att vilda djur och växter hotas är det inte för den skull uteslutet att sådana undantag beviljas när populationerna hos de berörda arterna saknar en gynnsam bevarandestatus.
- 115 Enligt artikel 16.1 i direktivet krävs dock att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde.
- 116 Den oklara lydelsen i 20 § 4 punkten Nö NSchG är därför oförenlig med kravet på ett tydligt och klart införlivande av artikel 16.1 i direktivet (se analogt dom av den 23 mars 1995 i mål C-365/93, kommissionen mot Grekland, REG 1995, s. I-499, punkt 9).
- 117 Vad undantagskriterierna beträffar påpekas att det i 20 § 4 punkten Nö NSchG som exempel anges att undantag kan beviljas för vetenskapliga syften och utbildningsändamål.
- 118 Även om sådana undantag kan anses få stöd av artikel 16.1 d i direktivet, är den nationella bestämmelsen i fråga så formulerad att den faktiskt inte utesluter att undantag beviljas av andra skäl än de trots allt uttömmande skäl som anges i artikel 16.1 a–d i direktivet.

- 119 20 § 4 punkten Nö NSchG innehåller inte heller de villkor för undantag som anges i artikel 16.1 e i direktivet, det vill säga kravet på att alla undantagsåtgärder skall ske under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning.
- 120 Beträffande 21 § Nö NSchG är det tillräckligt att erinra om att artikel 16.1 i direktivet inte innehåller några villkor för undantag till förmån för ekonomiskt utnyttjande av skog och mark.
- 121 Vad slutligen gäller den österrikiska regeringens resonemang kring bestämmelserna i jaktlagstiftningen skall det påpekas att tillämpningen av 20 § 4 punkten Nö NSchG bryter mot artiklarna 12–15 i direktivet utanför jaktområdet. Även om behöriga myndigheter iakttar de nationella naturskyddsbestämmelserna på jaktområdet, kan sådana bestämmelser inte anses utgöra ett regelverk förenligt med den gemenskapsrättsliga bestämmelse som innehåller en uttömmande uppräkningslista av tillåtna villkor för undantag. 95 § Nö Jagd innehåller nämligen inte någon sådan uppräkningslista av villkor utan förbjuder bara ett visst antal jaktmetoder för vissa djurarter.
- 122 Av det anförda följer att delstaten Niederösterreichs lagstiftning är oförenlig med artikel 16.1 i direktivet.
- 123 Kommissionens talan skall således vinna bifall i den delen.

— Anmärkningen mot delstaten Salzburgs lagstiftning

— Parternas argument

¹²⁴ Kommissionen har anfört att 34 § Sbg NSchG och 104 § 4 punkten Sbg JagdG saknar kravet på att ”upprätthålla en gynnsam bevarandestatus” i artikel 16.1 i direktivet. Villkoren för undantag i 34 § första stycket 2 och 9 punkterna Sbg NSchG angående dryckestillverkning och uppförande av anläggningar omfattas inte av något av de villkor som anges i artikel 16.1 i direktivet.

¹²⁵ Den österrikiska regeringen menar att i den mån det i artikel 16.1 i direktivet föreskrivs en möjlighet att bevilja undantag från förbuden i direktivet strider det mot logiken i det skyddssystem som har införts genom direktivet att ålägga en skyldighet att återställa en gynnsam bevarandestatus i en bestämmelse som rör beviljande av undantag. 34 § 3 punkten Sbg NSchG är för övrigt strängare än artikel 16.1 i direktivet, eftersom inga undantagsåtgärder får leda till försämringar för populationerna hos de växt- och djurarter som finns i det aktuella området.

— Domstolens bedömning

¹²⁶ Orden ”upprätthållande av en gynnsam bevarandestatus” i artikel 16.1 i direktivet avser en situation som definieras i artikel 1 i däri och som omfattar dels allmänna rekvisit i punktens första stycke, dels ett antal kumulativa kriterier. Såsom framgår

ovan av punkt 59 ankommer det på medlemsstaterna att med tillräcklig exakthet införliva dessa begrepp med deras nationella rättsordningar.

127 I 104 § 4 punkten Sbg JagdG föreskrivs däremot att tillstånd för undantag kan beviljas "när sådana inte äventyrar populationerna hos de vilda arterna i fråga". Bestämmelsen avviker från skyddsbestämmelserna i direktivet eftersom den innebär att undantag får beviljas från principiella förbud utan krav på upprätthållande av en gynnsam bevarandestatus för populationerna hos de berörda arterna.

128 Beträffande 34 § 1 Sbg NSchG omfattas de villkor som rör dryckestillverkning respektive uppförande av anläggningar inte av något av de villkor som uttömmande uppräknas i artikel 16.1 i direktivet.

129 Det påstådda fördragsbrottet skall därför anses vara fastställt.

Åsidosättande av artikel 22 b i direktivet i delstaten Niederösterreich

— Parternas argument

130 Kommissionen har gjort gällande att tillstånd att införa icke inhemska djurarter enligt 17 § 5 punkten Nö NSchG är underkastade ett krav som inte förekommer i

direktivet, nämligen att en eventuell skada inte är "varaktig". I bestämmelsen införs inte heller ett förbud mot all form av skada på livsmiljöer i deras naturliga utbredningsområde eller på inhemska vilda djur och växter till följd av ett sådant avsiktligt införande av icke inhemska arter.

- ¹³¹ Den österrikiska regeringen anser att det följer av en direktivkonform tolkning av 17 § 5 punkten att tillstånd för att införa icke inhemska arter i naturen eller arter som inte är anpassade till de lokala förhållandena aldrig skall ges om ett sådant ingrepp är till skada för inhemska djur och växter.

— Domstolens bedömning

- ¹³² Enligt 17 § 5 punkten Nö NSchG är det tillåtet att införa icke inhemska djur- och växtarter under förutsättning att livsmiljöerna och inhemska vilda djur och växter inte påverkas varaktigt.

- ¹³³ Dessa bestämmelser innebär inte ett korrekt införlivande av skyddsbestämmelserna i direktivet. Enligt dessa bestämmelser krävs nämligen att alla undantagsåtgärder uppfyller de villkor som uppställs i artikel 22 b i direktivet, bland annat villkoret att undantag inte får beviljas om livsmiljöerna tar skada.

134 Det påpekas att uttrycket "inte tar skada" utgör ett tydligt skyddskrav som är strängare än det som föreskrivs i 17 § 5 punkten Nö NSchG.

135 Det påstådda fördragsbrottet skall därför anses vara fastställt.

136 Det framgår av det ovan anförda att Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 1, 6.1, 6.2, 12, 13, 16.1 och 22 b i direktivet.

Rättegångskostnader

137 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Österrike skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Österrike har tappat målet på merparten av de punkter som fortfarande är föremål för talan, skall kommissionens yrkande bifallas.

138 Beträffande de i ansökan framställda anmärkningarna om fördragsbrott, som i ett senare skede i förfarandet har återkallats av kommissionen, konstaterar domstolen att ett återkallande av de aktuella anmärkningarna inkom efter det att ändringar hade gjorts i de nationella bestämmelserna i fråga. Dessa återkallanden beror därför

på svaranden eftersom bestämmelserna i den nationella rättsordningen anpassats till kraven i gemenskapsrätten för sent. Med tillämpning av artikel 69.5 i rättegångsreglerna skall Republiken Österrike således förpliktas att ersätta samtliga rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) **Republiken Österrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 1 e, g och i, samt artiklarna 6.1, 6.2, 12, 13, 16.1 och 22 b i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.**
- 2) **Talan ogillas i övrigt.**
- 3) **Republiken Österrike skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter